

AZ UJKOR

A MAGYARORSZÁGI SZÁLLODAI, ÉTTERMI ÉS KÁVÉSIPARI MUNKÁSOK ANYAGI ÉS SZELLEMI ÉRDEKEIT VÉDŐ SZAKLAP.

Szerkesztőség: Lujza-u. 26. I. em. 13.
Kiadóhivatal: Dohány-u. 84. III. em. 30.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Előfizetési díjak: Egész évre 6 K.
Fél évre 3 K. Negyedévre 1 K 50 f.

Felhívás!

a magyarországi szállodai, vendéglői és kávéipari munkásokhoz.

Szaktársak!

Harmadéve, hogy lapunk az *Ujkor* szerény keretben először jelent meg előttetek. A viszonyokkal ismerősök vakmerőségnek mondották, hogy pincérlap, önálló vállalkozásban Magyarországon meg merjen jelenni. És el kell ismerni, hogy az okok között sok volt olyan, amelyek a lap megalapítóit is aggályba hozták, de még sem lehetett kitérni az elől a szükségesség elől, hogy kell lenni egy minden érdekezésünkből ment, semmiféle irányban le nem kötött orgánumnak is.

Ezalatt azt értették, hogy a lapban szabad folyást engedünk a magánembereken megessett sérelmek elpanaszolására. Böven tért engedünk a foglalkozásunkban ügyszólván óráról-órára előforduló igazságtalanságok nyilvánosságra hozatalának és azok megbélyegzésének.

Semmi sem kellett ehhez más, mint önfeláldozás.

Az önfeláldozás legszebb példáját a lap megalapítója tanusította, aki maga is nehéz körülmények közt élve több mint egy évig tartotta fenn a lapot nem haszonnal, hanem ráfizetéssel.

Példája vonzott. Csakhamar köréje gyűltek mindazok, akiknek volt a köz számára valami mondani valójuk. — Persze nem a *szobatudósok*, nem is az igazi közéleti nagyságok azon *hüszeges majmolói*, akik *könyvekből szoptott, de soha meg nem értett, mindenre reá huzható teóriák alkalmazásával már évek óta úzik hamis profécijukat*.

De jöttek és mind többen jöttek azok, akiknek ajkukról és lelkükről levette e lap a zárt és örömmel adtak érzéseiknek hangot, mert beszélhettek a lap védelme alatt, anélkül,

hogy a terror beléjük fojthatta volna a szót.

Beszélhettek egyesületi életünk haszontalanságáról és céltalanságáról: egyes vezető emberek önző, a közéletre csak káros szerepléséről.

Persze, hogy a *Szövetség* érintett vezető embereinek ez még inkább nem tetszett.

Amikor ott bent, magában az egyesületben, az egyesületi élet szabályai szerint mondták mindazt el, amik kifogásokat vagy vádakat képeztek, akkor ahelyett, hogy okultak volna és igyekeztek volna javulni, hát azzal feleltek, hogy az *illetőket nemcsak a munkaközvetítésből, hanem magából az egyesületből is kizárták*.

Most, hogy lapunk révén újra elhangzanak a vádak, azt fájlalják, hogy miért *„kerítésen kívül ugatnak“* ezek az emberek?!

Pedig hát az nagyon mindegy, hogy „kerítésen“ kívül vagy „kerítésen“ belül. A cél az: hogy a vendéglői és kávéházi ipar alkalmazottainak ne teóriákat, hanem megélhetést adjunk. Ne az akadémikus koponyákban főtt zavva filozófia nyúlós kotyvalekát, hanem kenyeret adjunk nekik, amiből szelhetnek.

Ez a célunk!

Ezért alakult meg az a szervezőbizottság, amely már a „*Nap*“ hálára kötelező szíveségéből életjelt adott magáról és nagyjából változatlanul az a programot, amelynek keresztülviteléért a közel jövőben a legradikálisabban sikra fogunk szállni.

Programunk:

A minimális havi 100—120 kor. fix fizetésnek kivívása. Nem nyugodhatunk bele tovább abba, hogy kizárólag a közönség borralvólójából éljünk.

Ki kell küzdenünk a munkaközvetítés akár munkaadói („*kutyaoúi*“), akár szakegyleti *terrorról mentes tisztaságát*. Ezt állami segítséggel érhetjük el.

Sürgős tömörüléssel és ellenállással meg kell akadályoznunk, hogy a munkaadók rég megérett szociális törekvéseinket a nők alkalmazhatásával megnehezítsék.

Ezzel kapcsolatos a tanonckérdés rendezése is, ami ma tisztán a munkaadók jogkörébe tartozván, azoknak szabad prédája is és így annyi pincért gyártanak, amennyi nekik tetszik.

Ezen programunk megvalósításáért és még más közbeeső aktuális kérdések megoldásáért (mint pl. a háborus drágasággal való küzdelem, a zugügy-nökök illőzése) mi sem az egyesületi életen kívül akarunk küzdeni, hiszen jól tudjuk, hogy legjobb hadműveleti bázis a szakszervezet, de ebbe bele kell vinni a radikális szellemet, a mostani tunya, elposványosodott „*Országos szövetséget*“ az „*Ujkor*“ táborával megteleíteni és többségi erejével oda emelni, hogy a Szövetség mihamarabb olyan erős várunk legyen, amelyen belül nem lesz helye a várakozásnak és így a helyzettel való folytonos megalkuvásnak, hanem gyors és erélyes munkával meg is fogja valószínűleg azt, amit most mint szervezőbizottság maga elé tűzött.

Azt hisszük, az itt nyilvánosságra hozottakat és felhívásunkat senki sem érti félre és amikor arra kérjük szaktársainkat, hogy bennünket támogassanak, akkor csak azt akarjuk, hogy a saját és az összeség érdekeinek harcában vegyen részt, legyen katonája, támogatója a jövő nagy küzdelmeinek.

Szaktársi üdvözlettel:

Az Ujkor szervező-bizottsága.

A vendéglői és kávéipari munkások gazdasági helyzete a világháború alatt.

II.

Mint első cikkemben rámutattam, hogy a vendéglős és kávéipari üző munkaadók nem hogy méltányolták volna e rettenetes világháborúokozta rossz gazdasági helyzetünket és ha többet nem is, legalább azokat a jogainkat iparkodtak volna a lehető-ségre képest tiszteletben tartani, melyeket az 1910-ben megkötött, illetve részéről elismert szerződés részünkre biztosít.

Oh, ilyen önzetlenségre ezek az urak nem kaphatók. Sőt ellenkezőleg, ezek a munkaadók kapzsiságukban még attól sem riadtak vissza, hogy — látva a háborúokozta munkáshiányt, illetve ezt hozva fel érvül bérlényomó politikájuk indokolására — nőket alkalmazzanak.

Ugy a vendéglői mint a kávéházi iparban; nem törődve, hogy ezzel egyrészt a vendéglői és kávéházi ipart prostitúálják, vagyis: a vendéglői és kávéházi iparban a venerás betegségeknek az embert és családát egyaránt pusztító melegágyát vetették meg.

Am ezek a vendéglősök és kávéosok mindezzel a közérkölcstől és közegészségügyet veszélyeztető dolgokkal nem törődnek.

Hiszen mi nagyon jól tudjuk, hogy a kapitalista termelés soha sem irtózott attól, hogy a nőket bevonja az üzemekbe. „Engedjétek hozzám a nőket és kisdedeket”, hogy olcsóbban termelhessek, hogy tehetetlenségüket és igénytelenségüket kihasználhassam. Ime, ez a cél vezetie ezeket a vendéglősöket és megtollasodott kávéosokat is.

Mert nem azért alkalmazzák a nőket a vendéglős és kávéiparban, hogy kevés a munkaerő, — ez az állításuk nem igaz, mert mi éttermi és kávéházi munkások tudjuk a legjobban, hogy még mindig van férfipincér elég, csak egy kis áldozatkészség kell a munkásügyeket illetőleg — hanem mert olcsóbb a női munkaerő.

Továbbá a pincérmunkásság világháborúokozta rettenetes gazdasági helyzetét kellene szemügyre vennünk és méltányolniok és akkor meglátnák ezek a vendéglős és kávéos urak, hogy nem szükséges a vendéglői és kávéházi ipart a prostitúció mocsarává sülyeszteniók.

Am mi tudjuk azt is, hogy ezektől a munkaadóktól mindezeknek a vendéglői és kávéipari erkölcsileg egyformán érintő kérdéseknak a megoldását vagy orvoslását hiába várjuk, mert ezek előtt a cél: minél olcsóbb munkaerővel minél több profitra szert tenni.

De nagyon csalódni fognak, ha azt hiszik, hogy pincérlányoknak a vendéglős és kávéiparban való alkalmazásával az ő bérlényomó politikájuk célra fog vezetni. Mert mi éttermi és kávéházi alkalmazottak résen leszünk! És a törvény keretén belül rendelkezésünkre áll minden eszközt fel fogunk használni arra, hogy az éttermi és kávéházi munkások megélhetése és életszínvonalának megnehezítésére irányuljon minden törekvést, ha kell a legradikálisabb eszközökkel is vissza verjük.

De ezt csak úgy érhetjük el, ha haladéktalanul hozzá fogunk és megkezdjük az osztályharc alapján álló szervezkedés hasznos és üdvös munkáját.

Bodor Pál.

Amikről hallgat a főhuligán

Hanisch Pál, ez a szocialista elvből kivetközött hirteldt denuncians mindenről beszél, csak arról nem, amit jónak lát kikerülni és elhallgatni.

Beszél az ezeltől 10 évvel lezajlottakról, de tünán hallgat az ő 6 évi „működéséről”. Most azonban mi kérdezzük, hogy vajjon mit tett ezen hat év alatt a pincérség érdekében? És ha még mentegetődni próbál, mutasson fel csak egyetlenegy munkát, amit végzett!

Amint eddig láttuk, minden fegyvere csak a polgári hatóság ellenünk való felhasználása. Így hát velem szemben nem apellálhata a szocialista elv szabályaira és csak arról akarom felvilágosítani szaktársaimat, hogy miként lesznek egy politikai szélhámos-tól félrevezetve.

Ha olvastuk a Szövetség című, bizonyos célra szolgáló „szak”-lap egynehány számát, olvashattuk benne Hanisch írásait a pozsonyi pincérekéről, melyekben nem öntudatos denunciansoknak nevezi azon pincéreket, kik az ottani antiszocialista egyeletet és Grätz elnököt — máskülönbén munkaadót — feljelentik. Tehát vizet prédikál és bort iszik.

Még csak azt akarom megemlíteni, hogy milyen jól tud hallgatni és elhallgatni, de bezeg, ha elfog egy inkrimináható cikket, nyomban a bírósághoz szalad vele.

A többek közt megirtuk azon legsúlyosabb vádat, hogy országos egyesületünk nem mű-

ködik alapszabályszerüen, a szabályokban kiirt munkanélküli segélyt nem folyósítja, hanem azt feléli.

Megirtuk továbbá, hogy a tagsági díjakat az erőszak és pressió fegyverével kasszi-rozzák. Az utóbbiak felemlitése csak azért volt szükséges, mert hitvány embernek neveztek az Ujkor azon íróját, ki azt írta, hogy a tagsági díjak végett több szaktársat kiemelték a munkából, ha azt be nem bizonyítja. Lapunk legutóbbi számában arra figyelemzettük Hanisch és társait, hogy ha következetesek lesznek és levonják a konzekvenciát, akkor bizonyítani fognak. Ezekről azonban hallgat a főhuligán.

Gregorits.

Válasz

Harsányi Adolf urnak,
a budapesti kávéipartársulat elnökének

A Harsányi Adolf ur által Az Est című lapban irt számadására kívánok reflektálni. Mert ez a számadás olyan, mint az Istenben boldogult banké.

Kiszámítja, hogy egy kávé elad naponta 600 kávé és a levont kiadásokon kívül mennyi marad meg a 600 kávé utáni haszonból. — Igaz, ez így megállná a helyén, azonban egy kávéház, mely naponta elad 600 kávé, az emellet legalább is 25—30 teát, 35—40 csokoládét, 15—20 korona áru likört és 40—50 tojást is elad. És az ásványvizet? Pedig, ha mindezeket számítjuk, akkor alig hiszem, hogy Harsányi urnak stimmelne a számítása. Hol vannak még a főcikkre? Amint tudjuk, egy kávéháznak a főcikkje a luxuscikkekből van.

Most nem akarom számíthatni, mennyivel kerül többre egy 150%-kal dolgozó vendéglősnek a személyzete, mivelhogy kosztot is ad. Azzal sem akarom a szót szaporítani, hogy egy kávéháznak a takarítónétól kezdve a főpincérig minden személyzete a közönség által kapott borra valóbból tud csak megélni. Arra azonban rá szeretnék világítani, hogy ha egy 150%-kal, minden luxuscikknek nélkül dolgozó vendéglős úgy bír fizetni mint egy 300%-kal dolgozó kávé és még kosztot is tud adni a személyzetének, akkor a Harsányi ur számításában nem lehet jól összeadva a végösszeg.

Végül még csak azt akarom megemlíteni, hogy az említett főcikkeken, pezsgőkön és borokon kívül igen nagy haszon jön be a kártyán, billiárdon stb. játékokon.

Mindezeket Harsányi ur számításában meg sem említette, pedig ha mi meg ezeket is összeadjuk, sokkal világosabban kitünik, hogy kinek a számadásában lesz jobb az eredmény?

Bodor.

Pincérek sivár helyzete

a Gambrinus nagy étteremben

— Saját tudósítónktól —

Bpest, március 25

Milyen híres lett ezen étterem, csupa öröm és vigáság. Kíváncsiságból magam is meglátogattam az ottani pincérmunkás szaktársaimat. Nem színházban voltam, nem is fizetem belépői díjat és mégis igen jól mulattam az ottani pikantériákon. Engem persze nem a nagy uri dámák vidám mosolygása, nem is a zene sziverehető melódiája hívott oda, hanem azért mentem, hogy az ottani panaszos szaktársaimnak sivár helyzetét egy kissé megvizsgáljam.

Láttam ott egy örmesteri ruhába öltözött urat indulatoss lelkiallappal — mintha épp most rugdosott volna agyon egy piccolófiut — fel és le járkalni.

Vacsorára üres főzélék ebédre. — Egyik megsértett önértetű szaktársam csak annyit jegyzett meg, hogy nagy vivmányon fogja tekinteni, ha Gyárás urat is jobb belátásra fogjuk bírni.

HIREK

— **Hoszni Géza elesett!** (Doberdói fenék, 1916 márc. 10.) A harcstéren ebédelő katonák egyik kisebb csoportját szerencsétlenség érte. Egy eltévedt gránát közöttük csapott le és többen megsebesültek. Hoszni Géza főpincér itt szerzett sebeitlen meghalt.

— **Bevontak Keszei Flórián.** Keszei Flórián az országos pincéregylet elnöke március 3-án bevont a katonasághoz. Azt kívánjuk, hogy a gondviselés minél előbb kisérije vissza azon táborba, mellyel egy modern háborút kell megvívnia.

— **A pincéreknek lehet zülleni!** Bezárták a kocsmákat, butikokat, ahol a pesti emberek zülleni szoktak. Nagyon üdvös dolog ez a pesti népre nézve. A szabad időt otthon töltik el, a pénzüket akarva sem költöttek el a kenővörkösök.

Csak a pincérek egyesülete vét a szent családi élet ellen. Éveken keresztül kizárólag nappal oktatta a pincéreket minden rosszra, most éjjel is nyitva van.

Igen fontos ez. Mit is csinálnának pénzükkel a pincérek, ha nem lehetne kártyázni és zülleni?! (A vérszopók haragszanak az ilyen igaz-írásra.)

— **Ezüstmenyegző.** Blázy Vilmos szaktárs február 27-ikén ülte ezüstmenyegzőjét Sáros-Pataki Szabó Lácay Matildal, szerény családi körben, gyermekeivel.

— **Sütő István** szaktársunk ezuton tudatja az igen tisztelt szaktársakkal, hogy átvette a volt Schwetner-féle vendéglőt, (Iza-

bella-tér 2.) a Magyarszínház mellett és azt a mai kor igényeinek megfelelően átalakította. Megemléstérem méltó higiénikus berendezése és tisztasága s így akár a nők, akár nőtlen szaktársainknak, akik vendégülbér járnak, kényelmese, tiszta szórakozóhelyre találhatnak már annál is inkább, mert a szaktársak találkozó helye.

A Keszei-Tejfeles perről

— Az Ujkor tudósítójától —

Bpest, márc. 15

Hirt adtunk arról, hogy Tejfeles István pincérszaktársunk Keszei Flóriánnal surlódásba került és emiatt őt inzultálta. A tárgyalás folyamán Tejfeles nem is tagadta azt, hogy Keszei megtámadta és őt lettel is megbántotta. A bíróság erre Tejfelest 200 korona pénzbüntetésre ítélte. Tejfeles István a tegnapi tartott felelősségi tárgyaláson az „Ujkor” ügyészével dr. Világosi Miksa védővel jelent meg.

A törvényszék felelőviteli tanácsa teljesen osztotta és magáévá tette a dr. Világosi Miksa szép érvekkel gazdag védőbeszédében foglaltakat és ezt teljesen méltányolva a bíróság, a büntetést 50 koronában szabta meg.

Az erlőcsi elégteltet szaktársunknak megadtván, Tejfeles abban megnyugodott és így az ítélet jogerős.

Ídeje lenne már, ha a felelővitel arra a tudatra ébredne, miképp alantasi a jármót és igát ő miattuk hordja és viseli, mert bizony olyan életet élünk, hogy ma nekem, holnap neked és ezzel az axiómával alig tudnak a kapitalisták megbarátkozni.

Weiss D. Dániel zugügynökösödése

Az Astor-kávéházból Weiss D. Dániel egy újabb szerepléséről adnak hírt ottani szaktársaink:

Weiss az ott működő 36. Rác Lacival kezdett pátkálni: el akarta onnét egy másik kávéháza közvetíteni. Ehez a szükséges óvadékot is megszerezte, mikor az ottani kávé kérvé-kérte Rác Laci, hogy maradjon vissza és ne tegye tönkre.

A primás kapott az alkalmon és 25 kor. naponkénti több fizetésért ott is maradt.

Ottani szaktársaink mélyen felháborodva ezen önző eljárás, beszúntették a tagsági díj fizetését. És a szakelgylet vezetősége még mindig nem látja be Weiss D.-nek a közre káros hatása szereplését? — Az országos egyesület 8. §-a értelmében, mivel Weiss D. kívülről megkarosította, s a szabályokkal ellenkezősen viselkedett, azonnal kőveljük elemzőzítését. — *Názán László főpincér, e. tag.*

Pincérmunkások!

Saját lapotok

Az Ujkor

*érdekében agitáljatok és pártoljátok!
Önmaga hasznát szolgálja, ki előfizet*

Legujabb!

Bodor Pált, „Az Ujkor” felelős szerkesztőjét nem vették fel az országos egyesületbe.

Bodor Pált zaktársunk Az Ujkor lapbizottságának határozata folytán tagfelvétellel jelentkezését az országos egyesületben.

Az ottani vezetők a legnagyobb zavarukban sem merék felvenni tagnak. — Bodor zaktársunkat ebben több Ujkor-ista megelőzte és így Hanischék alatt már a legforróbban ég a tűz.

Mi van a pártadóval?

Amint tudjuk, országos egyesületünk már hosszú évek során át szedi az ellentállási pénzt. Ezen ellentállási adónak egy bizonyos része a magyarországi szociáldemokratapártot illeti pártadó címen. Mi rég figyeljük s nem látjuk, hogy azt befizetnék rendeltetési helyére. Most kétséges aggodalommal kérdjük, vajjon mi van a pártadóval? Ki himpelléreszkedik rajta?

— **Értesítés.** Az Ujkor szervező-bizottsága minden kedden értekezletet tart. Ezen értekezleten részt vehetnek az összes szállodai, vendéglői, valamint a kávéházi pincérmunkások.

— **Az Ujkor kérelme hadbavonult szaktársaink érdekében.** A hadbavonult, de ideiglenesen itthon tartózkodó szaktársak arról panaszkodnak, hogy a különböző közvetítők nem jutatták őket munkához. A szakelgylet közvetítője Weiss D. Dániel még meg is akadályozza őket ebben. Az Ujkor azon tiszteletteljes kéressel fordul az itthon lévő szaktársainkhoz, segítsék őket ebben elő.

— **Dr. Világosi Miksa ügyvéd,** az Ujkor ügyésze felhívja a szakmabelieket, hogy minden ügyükben hozzáforduljanak jogvédelemért.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

A panaszos vagy egyéb leveleket kérjük a beküldött teljes címével ellátni. Panaszával minden szaktársunk hozzánk fordulhat.

Az Ujkor a háború tartama alatt havonta egyszer jelenik meg.

Laptulajdonos: **GREGORITS ISTVÁN.**

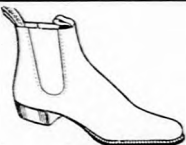
Felelős szerkesztő: **Bodor Pál.**

Szerkesztő: **Pálinkó István.**

Kiadja az ellenzéki párt.

Berkovits Károly

hektograph, éttermi, kávéházi
és cukrászdai cikkek raktára
Budapest, VII., Sip-utca 5. sz.
— Telefon: 106—07. —

Kézi :-:
munka!!

Arjegyzék
ingyen.

Ha jó és olcsó cipőt akartok
vásárolni, úgy menjeteK el
Mojzsikhoz
Király-utca 46. szám alatt.

Gróf Esterházy Ferenc

uradalmi pezsgőgyára, Tala
LAKODALMAS... edes (demü see
ALDOMÁS... savanykás (see
BILIKOM... száraz Esterházy
VIN NATURE... igen száraz

Vezérképviselő: **Grosz Bernát, V. ker.
Rudolf-rakpart 8. sz.**

MATTONI FELE
GISSHÜBLER
szennyezett ásványos
SAVANYÚVIZ.

MATTONI HENRIK Budapest, Teréz-körút 38

Legjobb asztali és
üdítő ital. — Kittinő
hatásnak bizonyult
köhögésknél, gégeba-
joknál, gyomor- és
hólyaghurtnál. :-:-
MATTONI HENRIK
Karlsbad—Budapest.

Karpf Károly

tekeasztal-szerelő és áthúzó

Elvállal minden e szakmába vágó
munkákat, ugyszintén átalakítá-
sokat a legjutányosabb árakon.

Tekeasztal behuzásokat jutányos
:-: áron vidéken is vállalok. :-:

Budapest VIII., Örömvölgy-u. 1
Telefon: József 45-83.

LITKE

TÖRLEY

NOVÁGH KÁROLY

Alapít-
tellett: 1867

TELEFON
2-18

MŰ- ÉS DISZMŰ. BUDAPEST IV., Egyetem-u. 3.
(a Takarékpénztár-szal szemben.)

Ajánlja gazdagon berendezett raktárát tajték- és boros-
tyánkó dohányzószerekből, továbbá nagy választékát ele-
fántcsont-tekegolyókból, kávéházi felszerelésekből, ugymint
Lignum Sanctungolyók és bábukból, sétabotok stb.-ből a
lehető legolcsóbb árak mellett.
Javítások a legolcsóbb árszámítás mellett elfogadtnak.

NAGY IGNÁC :: pincéfelszerelési
cikkek szaküzlete
Budapest, VII., Károly-körút 9.

Ajánlja dúsán felszerelt raktárát mindennemű pincéfelsze-
relési cikkekben, ugymint borsvattarok, szárógépek,
horodgőzblöke, pasteurizáló készülékek, palackok,
parafadugók, cimkekben stb. — Kiváló készítmény!

**Hirdetések
felvételnek a
kiadóhivatalban.**

**Kit pártoljunk?
Szaktársak!**

Ahol csak lehet, a borhoz
vagy a pezsgőhöz mindenkor

Krondorfi savanyvizet
szolgálunk fel. ■■■■■

Mindennemű
nyomatványok
a legizlésebb
kivitelben készülnek
**AZ UNIO-
könyvnyomdában**

Budapest, VIII. ker.,
Mikszáth Kálmán-
tér 5. Telefon:
József 42-94.

Pincérek figyelmébe ajánljuk
HERMANN GYULA
férfi szabót,

ki már 23 éve csakis a pincérek
szabója, készít üzleti ruhákat, mér-
ték utáni megrendelést. Mindenféle
üzleti ruhák kölcsönbe kaphatók!

VII., Erzsébet-körút 12. (Félemelet.)

Csak a szaklapunkban hirdető cégek árúit ajánljuk és vásároljuk.

Unio-nyomda Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 5.